

ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ АНАЛОГІЇ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ: СУЧАСНА ПРАКТИКА КАСАЦІЙНОГО КРИМІНАЛЬНОГО СУДУ ВЕРХОВНОГО СУДУ

Розглядається судова практика Касаційного кримінального суду Верховного Суду з питання застосування процесуальної аналогії, на підставі чого виокремлено типові напрями застосування процесуальної аналогії судом саме цієї інстанції. При цьому всі вони класифіковані за критеріями тих прав і свобод, у сфері яких мають свою реалізацію, та стосуються: предмета апеляційного оскарження; кола осіб, наділених це право реалізувати; тлумачення певних норм КПК. Вказується на обґрунтованість саме тих тенденцій у застосуванні процесуальної аналогії, які вже склалися в судовій практиці, оскільки це підтверджується правотлумачною практикою Конституційного Суду України. Підкреслено вагомість процесуальної аналогії у кримінальному судочинстві та констатовано ефективність її застосування без суперечностей та колізій з іншими положеннями кримінального процесуального закону.

Ключові слова: процесуальна аналогія, право на апеляційне оскарження, рішення слідчого судді, правові висновки касаційного суду.

Drozdovych Nadiia. Practical aspects of using procedural analogy in criminal proceedings: today's practice of the Criminal Cassation Court of the Supreme Court

This article deals with the use of procedural analogy as the most optimal method of resolving legal situations in criminal proceedings, which are not directly regulated by criminal procedural legislation. This matter was reviewed from the practical point of view by citing examples of using procedural analogy in court judgments. Specifically, this article offers an analysis of judicial practice of the Criminal Cassation Court of the Supreme Court as regards the use of procedural analogy. This article provides reasoning for the trends in the application of procedural analogy which already exist in judicial practice, because it is corroborated by the

© ДРОЗДОВИЧ Надія Людвігівна – кандидат юридичних наук, науковий консультант відділу забезпечення роботи секретаря та суддів судової палати управління забезпечення роботи першої судової палати Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду; ORCID: 0000-0002-0519-6909; e-mail: sunrise.nadin@gmail.com

law interpretation practice of the Constitutional Court of Ukraine. In particular, the article cites the principled judgments of this court finding certain provisions of criminal procedural legislation to be unconstitutional, the gaps in application of which were bridged in the past in the cassation court's judicial practice by referring to procedural analogy. Therefore, the article describes the results of an overview and systemization of the cassation court's extensive judicial practice for the purpose of improving the understanding of legal situations not directly regulated by criminal procedural legislation.

Key words: *procedural analogy, right to appeal, decisions of the judicial investigator, legal findings of the cassation court.*

Питання досконалості та ефективності законодавства завжди були в центрі уваги науки кримінального судочинства, а надто проблематика застосування процесуальної аналогії у кримінальному провадженні з огляду на здійснення вперше її законодавчої регламентації у Кримінальному процесуальному кодексі України 2012 року (далі – КПК).

Звернення до процесуальної аналогії на доктринальному рівні має своїм результатом чимало розробок як сучасних учених, так і корифеїв кримінального процесу. Зокрема, зазначене питання було предметом наукових пошуків М.С. Строговича, М.М. Гродзинського, Р.Д. Рахунова, Л.Б. Зусь, а в подальшому і вже на сучасному етапі – В. О. Белоносова, М. О. Громова, В.В. Лазарева, Д. Ю. Сільченко, О.В. Капліної, М.І. Бажанова, Ю.М. Грошевого, В.М. Савицького, В.К. Случевського та інших. Попри це убачається недостатній рівень вивчення сучасної судової практики застосування процесуальної аналогії у кримінальному судочинстві, що пояснюється, в тому числі, об'єктивними причинами – нетривалий до цього часу період функціонування процесуальної аналогії в якості норми права, передбаченої чинним КПК. Цим обумовлюється **актуальність** розглядуваного у даній статті питання. При цьому **мета і завдання** даної статті полягають у розгляді сучасної судової практики касаційного суду, який має однією із своїх функцій вищої судової інстанції – забезпечення єдності судової практики, задля визначення тенденцій оптимального застосування норм процесуальної аналогії у кримінальному провадженні, а також встановленні того, чи ефективний такий спосіб подалання прогалин кримінального процесуального закону.

За період роботи Касаційного кримінального суду Верховного Суду (далі – ККС ВС) застосування у його судовій практиці положень ч. 6 ст. 9 КПК простежується близько у 200 судових рішеннях, серед яких можливо виділити окремі напрями втілення на практиці процесуальних норм щодо аналогії. Зокрема, процесуальна аналогія у кримінальному провадженні має прояв у постановах ККС ВС для обґрунтування права на апеляційне оскарження, а саме:

- щодо предмета апеляційного оскарження;
- щодо кола осіб, наділених це право реалізувати.

При цьому аналіз постанов касажіного суду щодо предмета апеляційного оскарження засвідчив можливість виокремлення низки векторів використання ч. 6 ст. 9 КПК для визначення тих категорій судових рішень, які, попри їх відсутність у переліку оскаржуваних, переглядаються судом цієї інстанції.

Так, судова практика вищої судової інстанції виробила послідовні та усталені правові висновки про можливість апеляційного оскарження судових рішень, прийняття яких не передбачено КПК. Найбільшу групу серед них становлять судові рішення слідчих суддів про надання дозволів на проведення позапланових перевірок у різних сферах життєдіяльності. Із цього приводу Велика Палата Верховного Суду в постанові від 23 травня 2018 року у справі за касаційною скаргою представника юридичної особи на ухвалу Апеляційного суду Донецької області від 30 серпня 2017 року про відмову у відкритті провадження за апеляційною скаргою на ухвалу слідчого судді про надання дозволу на проведення комплексної позапланової перевірки щодо законності та цільового використання земельної ділянки посадовими особами суб'єкта господарювання надала наступні орієнтири суд апеляційної інстанції під час вирішення питання про відкриття провадження за апеляційною скаргою на рішення слідчого судді про надання дозволу на проведення позапланових перевірок, яке не передбачено КПК, повинен керуватися приписами ч. 6 ст. 9 КПК щодо застосування загальних засад кримінального провадження, визначених ч. 1 ст. 7 КПК, до яких, зокрема, віднесено забезпечення права на оскарження процесуальних рішень, дій чи бездіяльності (п. 17 ч. 1 ст. 7, ст. 24 КПК) [1]. Таким чином, згідно з висновком, викладеним у

згаданій постанові Великої Палати Верховного Суду, апеляційні суди зобов'язані відкривати апеляційне провадження за скаргами на ухвали слідчих суддів про надання дозволу на проведення позапланових перевірок.

Окрім наведеного, наразі маємо в судовій практиці сформульовані правові висновки щодо можливості апеляційного оскарження такі групи судових рішень, прийняття яких не передбачено КПК:

- затвердження місцевим судом угоди про визнання винуватості і звільнення від кримінальної відповідальності [2];

- повернення прокурору клопотання про арешт тимчасово вилученого майна у порядку ч. 3 ст. 172 КПК[3];

- надання дозволу на примусове відібрання зразків погрудних зображень (фото) для проведення судово-портретної експертизи [4];

- скасування постанови про оголошення в розшук [5];

- передача майна на відповідальне зберігання та в оперативне управління [6];

- надання дозволу на інспекційне відвідування підприємства [7];

- скасування застосованого арешту майна і його передача [8];

- задоволення скарги на бездіяльність прокурора, скасування постанови про закриття кримінального провадження і зобов'язання його вчинити певні дії [9].

Наведені приклади судової практики касаційного суду засвідчили, що положення ч. 6 ст. 9 КПК широко використовуються як гарантія забезпечення реалізації права на апеляційне оскарження тих видів судових рішень слідчого судді, оскарження яких безпосередньо у відповідних (спеціальних) главах КПК не передбачено, однак задекларовано у ст. 24 КПК та інших загальних нормах. Виправданість такого вектора судової практики, зокрема щодо реалізації права на апеляційне оскарження окремих видів рішень слідчих суддів, підтверджується практикою Конституційного Суду України в подальшому, особливо стосовно останнього виду судових рішень у вищенаведеній класифікації. А саме: 17 червня 2020 року було прийнято рішення № 4-р (II)/2020, яким визнано такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними), положення ч. 3

ст. 307 КПК щодо заборони оскарження ухвали слідчого судді за результатами розгляду скарги на бездіяльність слідчого, прокурора, яка полягає у невнесенні відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань після отримання заяви, повідомлення про кримінальне правопорушення [10]. Відтоді судова практика судів загальної юрисдикції, окрім застосування процесуальної аналогії, має додатковий аргумент – посилення на рішення Конституційного Суду України. Не зайвим буде відзначити, що така тенденція у судовій практиці розпочалася ще в 2019 році, з прийняття цим же судом рішення № 4-р/2019 у справі за конституційною скаргою Глушенка В.М. щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень ч. 2 ст. 392 КПК. У ньому визнано таким, що не відповідає Конституції України (є неконституційним), положення ч. 2 ст. 392 КПК щодо унеможливлення окремого апеляційного оскарження ухвали суду про продовження строку тримання під вартою, постановленої під час судового провадження в суді першої інстанції до ухвалення судового рішення по суті [11]. Судова практика судів загальної юрисдикції відповідно одразу втілила це тлумачення кримінального процесуального закону, наприклад, у постанові від 21 січня 2020 року [12], однак посилення на положення ч. 6 ст. 9 КПК зберігається.

Що ж стосується такого напряму забезпечення права апеляційного оскарження, як право «інших осіб», інтересів яких стосується судове рішення, що став можливим у зв'язку із застосуванням загальних засад кримінального провадження, то основні доводи при застосуванні ч. 6 ст. 9 КПК зводяться до такого.

Виходячи зі змісту положень Конституції України, статей 7, 24 та 394 КПК у їх взаємозв'язку, особа, яка не була учасником кримінального провадження, має право на апеляційне оскарження судового рішення за умови, що воно стосується її прав, свобод та інтересів. Цей підхід підтверджений постановою Верховного Суду України від 03 березня 2016 року (справа № 5-347к15) [13], де зазначено, що відсутність «інших осіб» у вичерпному переліку суб'єктів оскарження, передбаченому ст. 394 КПК, за умови, що судове рішення стосується їх прав, свобод та інтересів, не є перешкодою у доступі до правосуддя та звернення до суду вищої інстанції, що передбачено ч. 2 ст. 24 цього Кодексу.

Подібні правові висновки містяться у низці постанов ККС ВС.

Звертає увагу на себе й постанова ККС ВС від 18 грудня 2018 року [14], правовий висновок якої також належить до цієї групи застосування ч. 6 ст. 9 КПК, хоча він і стосується права «інших осіб», інтересів яких стосується судове рішення, однак не апеляційного, а касаційного оскарження. Зокрема, обґрунтовується, що хоча перелік ч. 3 ст. 424 КПК не передбачає права на касаційне оскарження вироку на підставі угоди іншими особами, проте, на переконання колегії суддів, виходячи із основоположних принципів, гарантованих Конституцією України, а також загальних засад кримінального провадження, такого права не можуть бути позбавленні особи, прав, свобод та інтересів яких стосується судове рішення. Так, згідно п. 17 ч. 1 ст. 7, ст. 24 КПК кожному гарантується право на оскарження процесуальних рішень, дій чи бездіяльності суду, слідчого судді, прокурора, слідчого в порядку, передбаченому цим Кодексом. Також гарантується право на перегляд вироку, ухвали суду, що стосується прав, свобод чи інтересів особи, судом вищого рівня в порядку, передбаченому цим Кодексом, незалежно від того, чи брала така особа участь у судовому розгляді.

Водночас на підставі аналізу практики застосування положень ч. 6 ст. 9 КПК касаційним судом варто окремо зазначити про застосування процесуальної аналогії в процесі тлумачення певних норм КПК як один із способів подолання існуючих прогалин у кримінальному процесуальному регулюванні.

Так, при застосуванні норм права правозастосовник час від часу стикається з прогалинами в законодавстві, тобто з повною чи частковою відсутністю норм, які регулюють певні суспільні відносини. У зв'язку з цим в юриспруденції одним із способів заповнення прогалин в процесі застосування закону вважають процесуальну аналогію. Звісно, неприпустимим є ототожнення процедури застосування аналогії із законодавчою діяльністю, тому це лише тимчасовий, допоміжний спосіб усунення прогалин, основним же способом усунення прогалин у правовій сфері є правотворчість [15].

Зокрема, у справі № 483/1186/16-к ККС ВС скасував ухвалу апеляційного суду та призначив новий розгляд у суді апеляційної

інстанції, який допустив неправильне встановлення змісту диспозиції статей 177, 178, 194, 196 КПК щодо понять «застосування запобіжного заходу» та «обрання запобіжного заходу». А саме, у постанові від 13 грудня 2018 року касаційний суд вдався до тлумачення вказаних термінів, визначивши, що у змісті кримінального процесуального закону вони використовуються як синонімічні (тотожні за своїм праолвивм значенням). Своє рішення ККС ВС обґрунтував тим, що у ст. 177 КПК йдеться про мету й підстави застосування запобіжного заходу, а у ст. 178 КПК – про обставини, що враховуються при обранні запобіжного заходу. Аналізуючи також положення статей 194, 196 КПК, суд констатував, що чіткого розмежування між поняттями «застосування запобіжного заходу» та «обрання запобіжного заходу», який би мав різні процесуальні наслідки, кримінальний процесуальний закон не містить. Крім того, у КПК не передбачено іншого процесуального документа, крім ухвали про застосування запобіжного заходу (ст. 196 КПК) при вирішенні питань, пов'язаних із такими заходами. За таких обставин касаційний суд визнав, що при постановленні ухвали про відмову у відкритті провадження та про повернення апеляційної скарги поза увагою залишено й вимогу ч. 6 ст. 9 КПК, що є істотним порушенням вимог кримінального процесуального закону та відповідно до положень п. 1 ч. 1 ст. 438 КПК є підставою для скасування оскарженої ухвали [16].

Так само має місце тлумачення окремих норм кримінального процесуального закону в постанові ККС ВС від 06 червня 2019 року [17], в якій, хоча і без посилання на ч. 6 ст. 9 КПК, проте вища судова інстанція здійснила тлумачення глави 34 КПК для вирішення питання, які судові рішення можуть бути предметом перегляду за нововиявленими обставинами, а тому звернулася до загальних засад кримінального провадження. Зокрема, мотиви касаційного суду зводяться до такого. Системне тлумачення глави 34 КПК приводить до висновку, що перегляд за нововиявленими обставинами є надзвичайним (екстраординарним) переглядом судових рішень у виняткових випадках, коли після завершення розгляду кримінальної справи в звичайному порядку (в судах першої, апеляційної і касаційної інстанції) виявлені обставини, що могли суттєво вплинути на

прийняті судові рішення, і внаслідок завершення кримінального провадження, розгляд цих обставин у звичайному порядку кримінального провадження став недоступним. Цей висновок підтверджується, крім іншого, самим текстом статті 459 КПК, а тому нововиявлені обставини мають стосуватися лише вироку або судових рішень, що постановлені щодо цього вироку, тобто судового рішення по суті кримінального обвинувачення.

Зі змісту глави 34 КПК та загальних засад кримінального провадження вбачається, що кримінальне провадження за нововиявленими обставинами є формою перегляду рішень суддів, які набрали законної сили. За своїм змістом ця стадія кримінального процесу виступає як механізм, що доповнює звичайні заходи забезпечення правосудності судових рішень у кримінальних провадженнях. Цей вид провадження має резервне значення та використовується лише у випадках, коли вичерпані всі інші допустимі засоби процесуально-правового захисту.

Не менш цікавими, що заслуговують на увагу, є інші способи застосування ч. 6 ст. 9 КПК у судовій практиці ККС ВС.

Так, процесуальна аналогія у кримінальному провадженні використовується при вирішенні питання про повноваження апеляційного суду щодо дослідження доказів за власною ініціативою [18]. Щодо цього касаційний суд зазначив, що той факт, що жодна зі сторін не заявляла клопотання про повторне дослідження доказів, не виключало права апеляційного суду безпосередньо дослідити докази, керуючись загальними засадами кримінального провадження. Так, згідно із ч. 6 ст. 9 КПК у випадках, коли положення цього Кодексу не регулюють або неоднозначно регулюють питання кримінального провадження, застосовуються загальні засади кримінального провадження, визначені у ч. 1 ст. 7 цього Кодексу. Тобто, якщо апеляційний суд при перегляді кримінального провадження убачає можливу недоведеність винуватості особи, він повинен за власною ініціативою забезпечити повноту дослідження доказів, адже до цього спонукають завдання кримінального провадження, вказані у ст. 2 КПК, та необхідність дотримання інших його засад, зокрема верховенства права, презумпції невинуватості та забезпечення доведеності вини, і це не суперечить такій засаді кримінального провадження, як диспозитивність.

А також процесуальна аналогія касаційним судом використана щодо повноважень цього суду змінити судові рішення шляхом збільшення розміру моральної шкоди [19].

Отже, слід підкреслити вагомість процесуальної аналогії у кримінальному судочинстві та констатувати ефективність її застосування без суперечностей та колізій з іншими положеннями кримінального процесуального закону. Наведені та проаналізовані приклади судової практики свідчать, що застосування процесуальної аналогії є не шаблонним, а фактично творчим процесом, що обумовлене пошуками оптимальних способів та шляхів втілення ч. 6 ст. 9 КПК. Унікальність кожного кримінального провадження є підставою для анонсування появи інших варіантів застосування процесуальної аналогії у кримінальному судочинстві, а відтак убачається можливість стверджувати про перспективність наукових досліджень зазначеного питання.

1. Постанова ККС ВС від 23 травня 2018 року (справа № 243/6674/17-к, провадження № 13-16сво18). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/74475959>. **2.** Постанова ККС ВС від 16 жовтня 2018 року (справа № 439/1344/17, провадження № 51-6922 км18). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/77249045>. **3.** Постанова ККС ВС від 20 листопада 2018 року (справа № 297/1176/17, провадження № 51-1705 км 18). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/78044717>. **4.** Постанова ККС ВС від 13 вересня 2018 року (справа № 285/1673/17, провадження № 51-797км18). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/76822780>. **5.** Постанова ККС ВС від 2 жовтня 2018 року (справа № 522/15961/17, провадження № 51- 231 км 18). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/76972457>. **6.** Постанова ККС ВС від 10 квітня 2018 року (справа № 522/20851/16-к, провадження № 51-265км18 (в ЄАСД ВС під номером 17)). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/73469580>. **7.** Постанова ККС ВС від 15 січня 2019 року (справа № 635/1845/17, провадження № 51-5424км18). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/79314101>. **8.** Постанова ККС ВС від 15 травня 2019 року (справа № 760/25546/18, провадження № 51-10322км18). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/81841836>. **9.** Постанова ККС ВС від 26 лютого 2019 року (справа № 757/12583/17-к, провадження № 51-3251 км 18). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/80178316>. **10.** Рішення Конституційного Суду України від 17 червня 2020 року № 4-р/(II)/2020. URL: <http://www.ccu.gov.ua/docs/30504>. **11.** Рішення Конституційного Суду України від 13 червня 2019 року № 4-р/2019. URL: <http://www.ccu.gov.ua/docs/2487>. **12.** Постанова ККС ВС від 21 січня 2020 року, справа № 404/1248/19, провадження № 51-4043км19. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/87179223>. **13.** Постанова Верховного Суду України від 03 березня 2016 року (справа № 5-347кц15). URL: <https://reyestr.court.gov>.

ua/Review/56939749. **14.** Постанова ККС ВС від 18 грудня 2018 року (справа № 227/1325/18, провадження № 51-7724км18). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/78979788>. **15.** Дроздович Н.Л. Процесуальна аналогія: самостійний принцип кримінального провадження чи елемент законності. *Слово національної школи суддів України*. 20196. № 3 (28). С. 115-126. **16.** Постанова ККС ВС від 13 грудня 2018 року (справа № 483/1186/16-к, провадження № 51-4991 км 18). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/78627978>; Постанова ККС ВС від 7 серпня 2019 року (провадження № 51-2833км19, справа № 761/17641/19). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/83589970>. **17.** Постанова ККС ВС від 06 червня 2019 року (справа № 1304/10570/12, провадження № 51-6716 км 18). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/82449947>. **18.** Постанова ККС ВС від 18 грудня 2018 року (справа № 659/579/16-к, провадження № 51-2073км18). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/78979785>. **19.** Постанова ККС ВС від 31 січня 2019 року (справа № 527/876/16-к, провадження № 51-5891км18). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/796408454>; Постанова ККС ВС від 29 січня 2019 року (справа № 741/1135/16, провадження № 51-4591км18). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/79639379>; Постанова ККС ВС від 13 червня 2019 року (справа № 758/11085/15-к, провадження № 51-227 км19). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/82450005>; Постанова ККС ВС від 06 червня 2019 року (справа № 425/3850/15, провадження № 51-5428км18). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/82316329>;

References

1. Postanova KKS VS vid 23 travnia 2018 roku (sprava № 243/6674/17-k, provadzhennia № 13-16svo18). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/74475959>. **2.** Postanova KKS VS vid 16 zhovtnia 2018 roku (sprava № 439/1344/17, provadzhennia № 51-6922 km18). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/77249045>. **3.** Postanova KKS VS vid 20 lystopada 2018 roku (sprava № 297/1176/17, provadzhennia № 51-1705 km 18). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/78044717>. **4.** Postanova KKS VS vid 13 veresnia 2018 roku (sprava № 285/1673/17, provadzhennia № 51-797km18) . URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/76822780>. **5.** Postanova KKS VS vid 2 zhovtnia 2018 roku (sprava № 522/15961/17, provadzhennia № 51- 231 km 18). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/76972457>. **6.** Postanova KKS VS vid 10 kvitnia 2018 roku (sprava № 522/20851/16-k, provadzhennia № 51-265km18 (v YeASD VS pid nomerom 17). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/73469580>. **7.** Postanova KKS VS vid 15 sichnia 2019 roku (sprava № 635/1845/17, provadzhennia № 51-5424km18). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/79314101>. **8.** Postanova KKS VS vid 15 travnia 2019 roku (sprava № 760/25546/18, provadzhennia № 51-10322km18). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/81841836>. **9.** Postanova KKS VS vid 26 liutoho 2019 roku (sprava № 757/12583/17-k, provadzhennia № 51-3251 km 18) URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/80178316>. **10.** Rishennia Konstytutsiinoho Sudu Ukrainy vid 17 chervnia 2020 roku № 4-r/(II)/2020. URL: <http://www.ccu.gov.ua/docs/30504>. **11.** Rishennia Konstytutsiinoho

Sudu Ukrainy vid 13 chervnia 2019 roku № 4-r/2019. URL: <http://www.ccu.gov.ua/docs/2487>. **12.** Postanova KKS VS vid 21 sichnia 2020 roku, sprava № 404/1248/19, provadzhennia № 51-4043km19. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/87179223>. **13.** Postanova Verkhovnoho Sudu Ukrainy vid 03 bereznia 2016 roku (sprava № 5-347ks15). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/56939749>. **14.** Postanova KKS VS vid 18 hrudnia 2018 roku (sprava № 227/1325/18, provadzhennia № 51-7724km18). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/78979788>. **15.** Drozdovych N.L. Protsesualna analohiia: samostiinyi pryntsyp kryminalnoho provadzhennia chy element zakonnosti. *Slovo natsionalnoi shkoly suddiv Ukrainy*. 2019. № 3 (28). S. 115-126. **16.** Postanova KKS VS vid 13 hrudnia 2018 roku (sprava № 483/1186/16-k, provadzhennia № 51-4991 km 18). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/78627978>; Postanova KKS VS vid 7 serpnia 2019 roku (provadzhennia № 51-2833km19, sprava № 761/17641/19). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/83589970>. **17.** Postanova KKS VS vid 06 chervnia 2019 roku (sprava № 1304/10570/12, provadzhennia № 51-6716 km 18). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/82449947>. **18.** Postanova KKS VS vid 18 hrudnia 2018 roku (sprava № 659/579/16-k, provadzhennia № 51-2073km18). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/78979785>. **19.** Postanova KKS VS vid 31 sichnia 2019 roku (sprava № 527/876/16-k, provadzhennia № 51-5891km18). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/796408454>; Postanova KKS VS vid 29 sichnia 2019 roku (sprava № 741/1135/16, provadzhennia № 51-4591km18). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/79639379>; Postanova KKS VS vid 13 chervnia 2019 roku (sprava № 758/11085/15-k, provadzhennia № 51-227 km19). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/82450005>; Postanova KKS VS vid 06 chervnia 2019 roku (sprava № 425/3850/15, provadzhennia № 51-5428km18). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/82316329>;

***Drozdovych Nadiia.* Practical aspects of using procedural analogy in criminal proceedings: today's practice of the Criminal Cassation Court of the Supreme Court**

This article deals with the use of procedural analogy as the most optimal method of resolving legal situations in criminal proceedings, which are not directly regulated by criminal procedural legislation. This matter was reviewed from the practical point of view by citing examples of using procedural analogy in court judgments. Specifically, this article offers an analysis of judicial practice of the Criminal Cassation Court of the Supreme Court as regards the use of procedural analogy. According to law, this particular higher judicial body is responsible for ensuring uniformity of judicial practice, and therefore, legal opinions stated in the cassation court's judgments are important for the purpose of setting benchmarks in the practical implementation of procedural analogy. Considering the foregoing, this article analyzes today's practice of the Criminal Cassation Court of the Supreme Court and, based on the findings of this analysis, highlights typical areas of using procedural analogy by the court of this instance. At the same time, all these areas are classified based on the criteria for the rights and freedoms where they are implemented, and they concern: the

subject of appeal; the circle of persons empowered to exercise this right; interpretation of certain provisions of CCP.

In addition, this article contains references to almost 20 particular judgments of the cassation court, which became examples of application of Article 9 (6) of the Code of Criminal Procedure of Ukraine (CCP).

At the same time, this article provides reasoning for the trends in the application of procedural analogy which already exist in judicial practice, because it is corroborated by the law interpretation practice of the Constitutional Court of Ukraine. In particular, the article cites the principled judgments of this court finding certain provisions of criminal procedural legislation to be unconstitutional, the gaps in application of which were bridged in the past in the cassation court's judicial practice by referring to procedural analogy.

Therefore, the article describes the results of an overview and systemization of the cassation court's extensive judicial practice for the purpose of improving the understanding of legal situations not directly regulated by criminal procedural legislation.

In the end, the article emphasized the significance of procedural analogy in criminal proceedings, and pointed out the effectiveness of its application without contradicting and conflicting with other provisions of criminal procedural legislation. And also, it announced the advent of other options for use of procedural analogy in criminal proceedings in view of the variability of legal relationships and the universality of provisions set forth in Article 9 (6) of CCP.

Key words: procedural analogy, right to appeal, decisions of the judicial investigator, legal findings of the cassation court.